

IGRE PRSTIMA

„Ruka je fini organ vrlo komplicirane strukture koji omogućuje intelektualne manifestacije i uspostavlja posebne odnose s okolinom: moglo bi se reći da čovjek osvaja okolinu rukama.“ (Montessori,2003.)

Ruke su prva igračka s kojom dijete provodi sate i sate igrajući se!

Koje dijete ne voli igre prstima? Tko se ne sjeća *Ovaj ide u lov* ili *Stari palac kruha prosi, kažiprst ga kući nosi...*?

Igre prstima poznate su od davnina. Moguće je da su izmišljene u vrijeme kada nije bilo igračaka, a za igru su bile dostupne samo ruke. Igre kao što su *Križ, kraž, Matijaš, Ovaj ide u lov* prenosili su i oblikovali kroz generacije - čuvari stare baštine, roditelji, bake i djedovi..

Danas u doba medija i brzog tehnološkog napretka, ove jednostavne igre prstima uglavnom su zaboravljene, nažalost, s obzirom na to koliko su takve igre vrijedne za zdrav razvoj djece i koliko djeca vole ove igre.

Što su igre prstima?

Igre prstima su igre koje se izvode uglavnom rukama, ali mnogo puta koristimo i druge dijelove tijela. Uvijek ih prate rime, stihovi/pjesme i omogućuju djetetu da upozna svijet oko sebe u svoj svojoj suštini. One pozitivno utječu na mnoge aspekte dječjeg razvoja. Najbolji su način za poticanje govora kod djeteta, njegovog kvalitetnog i jednostavnog usvajanja. Nadalje, njima se kod djeteta potiču kognitivne, matematičke i socijalne vještine. Kroz igre prstima dijete uči razumjeti prostorne odnose izvodeći određene pokrete (lijevo, desno, gore, dolje, iza, ispred). Ove igre podržavaju i razvoj važnih kognitivnih sposobnosti: dijete bi trebalo brzo reagirati na verbalni signal, mijenjati jedan pokret s drugim, koordinirati riječi i postupke. Igre prstima obično nisu zahtjevne pjesničke forme, djeci su razumljive, a uz pomoć ruku i prstiju odrasla osoba zajedno s djetetom *ilustrira* priču.

To su pjesmice utkane u dječji život, u njima dijete ne ostaje pasivni promatrač, već one obilježavaju susret odnosno odnos između odraslih i djece, emocionalni i integralni razvoj. Pri izvođenju igara prstima djeca se moraju usredotočiti kako bi pravilno izvela radnju, trebaju uvježbati preciznost da bi pravilno ponovila tijek određene radnje. Pritom djeca povezuju pokret i govor na najučinkovitiji način – omogućuju poticanje govora pokretom (Velički i Katarinčić, 2011.).

Znanstvenici su u području fiziologije tijekom posljednjih desetljeća nepobitno dokazali da vježbanjem fine motorike prstiju utječe na određene zone u kori mozga te potiče djetetov govor, radne sposobnosti, mentalne i kreativne potencijale (Tkančenko, 2012.).

Dakle, razvijajući finu motoriku prstiju, razvija se um.

Igre prstima obogaćuju djetetov život pozitivnim emocijama, razvijaju motoričke sposobnosti i govor, pomažu u svladavanju različitih vrsta intonacije, potiču njegovu pažnju i pamćenje, te potiče maštu i kreativnost. Kratki ritmički tekstovi i pjesme, u kombinaciji s pokretima prstiju, zapešća, ruku, tijela, pomažu u poboljšanju motoričkih vještina djeteta.

Igre prstima utječu na:

- 1) **EMOCIONALNI ASPEKT**- igre prstima djeci pričinjavaju radost i oduševljenje.
- 2) **MOTORIČKI ASPEKT**- igre rukama zahtijevaju određene oblike pokreta, npr. kod nekih pjesmica brze i suprotne pokrete, kod nekih povezane motoričke uzorke ili pak određeni redoslijed prstiju kod drugih.
- 3) **SENZORIČKI ASPEKT**- igre prstima omogućuju povezivanje različitih osjetilnih sustava u svrhu promatranja i kontrole pokreta. Osim osjećaja za motoriku ruku važno je i osjetilo za vid, odnosno koordinacija oko-ruka.
- 4) **KOGNITIVNI ASPEKT** - važno dječje iskustvo koje ono u stvarnosti mora proživjeti.
- 5) **NEUROPSIHOLOŠKI ASPEKT**- koordinacija lijeve i desne polovice tijela, odnosno lijeve i desne ruke. Korištenjem lijeve i desne ruke podjednako i ravnomjerno, poticanje pokreta dominantne i nedominantne ruke utječe na bolju koordinaciju lijeve i desne moždane polutke.
- 6) **JEZIČNI ASPEKT** - posebno je važan aspekt jer zahtijevaju promišljeno i ciljano korištenje govornih oblika koji su sadržani u stihovima. To se odnosi na sve vrednote govorenog jezika: intonaciju, ritam, tempo, pauze. Djeca tako koriste različite modulacije glasa (glasno-tiho), pamte redoslijed, bogate rječnik itd. (Velički i Katarinčić, 2011).

U odgojno-obrazovnoj skupini **Žabice** svakodnevno aktivno potičemo razvoj pokreta prstiju i cijele ruke. Izvođenjem igara prstima cilj nam je poticati govor kod djece, razvijati vizualnu percepciju, koordinacija oko-ruka, stvoriti okruženje u kojem će se dijete osjećati sigurno i prihvaćeno te zadovoljiti potrebu za sigurnošću, ljubavlju i pripadanjem. Djeca vole igre prstima i traže da im se ponavljaju, te one pridonose mirnom ozračju u skupini.

Slika 1. Igra prstima u odgojno-obrazovnoj skupini Žabice

Neki primjeri koje koristimo u svakodnevnom radu:

Slika 2. Primjer preuzet iz *Stihovi u pokretu* (Velički i Katarinčić, 2011)

JA SAM ZEKO

Ja sam zeko mali
I skačem po travi
Okrećem se lako
Evo baš ovako.
Trčim, plešem, pjevam,
A ponekad i zijevam...

Slika 3. primjer preuzet s

https://www.rivrtici.hr/sites/default/files/datoteke/govorne_igre_rukama_i_prstima.pdf

Članak pripremili odgojitelji odgojno-obrazovne skupine Žabice:

Anita Lolić i Jelena Gulić

LITERATURA:

- Montessori, M. (2003). *Dijete – tajna djetinstva*. Jastrebarsko: Naklada Slap
- Tkačenko, T. (2012). *Velika knjiga aktivnosti i vježbi za razvoj fine motorike*. Zagreb: PLANET ZOE d.o.o.
- Velički, V. i Katarinčić, I. (2011.). *Stihovi u pokretu: malešnice i igre prstima kao poticaj za govor*. Zagreb: Alfa d.d.